پرسه

افزایش ۱۰۰درصدی حداقل دستمزد در ابهام

● **مهر:** به زودی شورایعالی کار تصمیم نهایی خود درباره افزایش حداقل مزد سال ۹۲ را خواهد گرفت، با این حال مجلس خواستار افزایش صددرصدی مزد و کارگران خواستار تغییر فرمول محاسبه دستمزد هستند. در همین راستا خبر آنلاین سخن از کف ۴۶۰هزارتومانی برای دستمزد خبر داده است. بنا برگزارش مهر، تعیین حداقل دستمزد کارگران و مشمولان قانون کار تاکنون به صورت ترکیبی و تعیین دو نرخ متفاوت برای کارگران انجام شده است به نحوی که بخشی از جامعه کارگران از یک نرخ افزایش و گروه‌های دیگری نیز از نرخ دیگری بهره‌مند شده‌اند. به عبارتی در قالب مصوبات ترکیبی دستمزد، برای حداقل‌بگیران دستمزد در سال‌جاری افزایش ۱۸درصدی و برای سایر سطوح شغلی و گروه‌هایی که دارای پایه حقوقی بالاتر از مصوبات سالانه شورایعالی کار هستند نیزدرصد رشد دیگری به میزان هفت‌درصد به اضافه روزانه ۱۲۰۹۳ ریال به نسبت آخرین مزد سال ۹۰ در نظر گرفته شده است.

اجرای فرمول ترکیبی در تعیین مزد

اعمال روش ترکیبی تعیین دستمزد و تفکیک کارگران و مشمولان قانون کار به دو گروه (حداقل‌بگیران و سایر سطوح مزدی) باعث به وجود آمدن برخی اشکالات از جمله نزدیک شدن حقوق و دستمزد نیروهای تازه وارد با افراد دارای سوابق ۱۵ سال به بالا می‌شود که این مساله مورد اعتراض کارگران دارای سابقه خدمتی بالا می‌شود. کارگران دارای سوابق خدمتی بالا می‌گویند شیوه تعیین حداقل دستمزد ترکیبی در درازمدت باعث از بین رفتن و مخدوش شدن حق و حقوق آنان خواهد شد به نحوی که فردی با حداقل دستمزد بسیار پایین در ۲۰سال گذشته وارد بنگاهی می‌شود و سال‌ها تجربه و خدمت را در کارنامه خود به ثبت می‌رساند که باید این موارد در میزان دریافتی‌های وی نیز به وضوح قابل مشاهده باشد. با این حال کارگری که امروز با حداقل دستمزدی به مراتب متفاوت‌تر از ۲۰سال قبل وارد بنگاهی می‌شود و علاوه بر آن افزایش دستمزدهایی به میزان ۲ تا ۲/۵برابر افراد باسابقه در سال را هم می‌گیرد (مانند آنچه که در سال‌جاری از آن به عنوان افزایش ۱۸درصدی مزد حداقل‌بگیران و هفت‌درصدی مزد سایر سطوح شغلی نام برده شد)، پس از چند سال کار در دریافتی پایان ماه به کارگری که از او حداقل ۲۰سال سابقه کار بیشتری دارد خواهد رسید و به عقیده کارگران دارای سوابق بالای خدمتی، این ظلمی است که در حق آنان صورت می‌گیرد.

اجحاف در حق کارگران باسابقه

بنا بر این گزارش، علی دهقان‌کیا با بیان اینکه در شرایط فعلی فاصله نرخ تورم و دستمزد نیروی کار بسیار زیاد شده است، گفت: بحث‌های مربوط به تعیین مزد و چانه‌زنی‌ها بین کارگران، کارفرمایان و دولت به‌زودی وارد فاز نهایی خواهد شد. عضو هیات مدیره کانون شوراهای اسلامی کار استان تهران، اظهار کرد: با اینکه هر ساله نرخ‌هایی درباره حداقل دستمزد تعیین و اعلام می‌شود اما واقعیت این است که وقتی می‌گویند حداقل دستمزد کارگران به میزان ۲۰درصد افزایش یافته است، این میزان به صورت میانگین حداکثر ۱۰درصد است. دهقان‌کیا ادامه داد: از اشکالات فعلی تعیین حداقل دستمزد، روشی است که توسط شورایعالی کار مورد استفاده قرار می‌گیرد و باعث نارضایتی بیشتر کارگران دارای سوابق بالای خدمتی شده است. این مقام مسوول کارگری کشور، افزود: کارگران پس از بررسی‌های مختلفی که درباره روش ترکیبی تعیین مزد داشته‌اند به این نتیجه رسیده‌اند که به شورایعالی کار پیشنهاد کنند تا در سال ۹۲ دیگر روش ترکیبی تعیین دستمزد را اعمال نکند و هر نرخی که تعیین می‌شود درباره همه گروه‌های کارگری، قابل اجرا باشد.

مرغ ۶۳۰۰ تومان

● **فارس:** در حالی که دولت از توزیع مرغ پنج‌هزاروصدتومانی و کاهش قیمت خبر داده بود، اما قیمت مرغ در بازار با روند افزایشی به کیلویی شش‌هزارو۳۰۰تومان رسیده است. گزارش میدانی حاکی است قیمت مرغ طی چند روز اخیر با جهش از چهارهزارو۸۰۰تومان به شش‌هزارو۳۰۰تومان رسیده است این در حالی است که طی هفته گذشته مسوولان از توزیع مرغ پنج‌هزارتومانی و کاهش قیمت خبر داده بودند. براساس این گزارش هر کیلوگرم مرغ آماده طبخ در میدان فردوسی تهران شش‌هزارو۳۰۰تومان و در منطقه جنوب تهران شش‌هزارو۲۰۰تومان عرضه می‌شود. هفته گذشته قیمت مرغ کیلویی چهارهزارو۸۰۰ تومان بود. در حال حاضر تولید مازاد مرغ در کشور وجود دارد و براساس تفاهمنامه‌ای که اخیرا بین وزارتخانه‌های صنعت، جهاد کشاورزی و اتحادیه سراسری مرغداران به امضا رسیده قرار است تا آخر سال ۲۰هزارتن مرغ صادر شود و این صادرات در سال آینده هم ادامه داشته باشد. به گفته رییس انجمن صنفی پرورش‌دهندگان مرغ گوشتی خوراک طیور شامل ذرت و سویا نیز به وفور وجود دارد، بدون اینکه بازار سیاه هم در افزایش قیمت نقشی داشته باشد. یوسفی قیمت کیلویی پنج‌هزارو۷۰۰تا پنج‌هزارو۸۰۰تومان را با لحاظ سود مناسب برای مرغ خواند و گفت: توزیع مرغ پنج‌هزاروصدتومانی که دولت قول آن را داده بود از امروز آغاز می‌شود و تاکنون در میادین میوه و تره‌بار تهران این مرغ‌ها وجود نداشت تا باعث کاهش قیمت هم شود. یوسفی دلیل افزایش قیمت مرغ طی چند روز اخیر را بالا بودن قیمت سایر محصولات پروتئینی مانند گوشت و حبوبات عنوان کرد که به گفته وی سبد مصرف کالا به سمت مرغ سنگینی کرده است. رییس انجمن صنفی پرورش‌دهندگان مرغ گوشتی تصریح کرد: شرکت پشتیبانی امور دام ۱۲۰هزارتن مرغ گوشتی ذخیره‌سازی کرده و مشکلی از نظر تامین وجود ندارد.

عکس: مهدی حسنی، شرق

تعیین مدیرعامل بانک کشاورزی به وزیر سپرده شد

تکرار تجربه‌ای ناموفق

فرزانه طهرانی: روز سه‌شنبه گذشته نمایندگان مجلس سرانجام پس از شش ماه بررسی، واگذاری اختیار تعیین مدیرعامل بانک کشاورزی را به وزیر جهادکشاورزی تصویب کردند. دلیل عمده ۱۵۹ نماینده‌ای که به این طرح رای مثبت دادند، تسهیل شرایط اعطای تسهیلات به کشاورزان است. ۲۵میلیون جمعیت کشاورز و بهره‌بردار کشور که طی سال‌های گذشته با مشکلاتی نظیر خشکسالی و حوادث طبیعی روبه‌رو بودند یا با بروز بیماری‌ها و آفت‌ها نتوانسته‌اند دیون خود به سیستم بانکی را پرداخت کنند، همواره از تسهیلات اعتباری بانک‌های کشور از جمله بانک کشاورزی محروم بودند. به همین علت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به کمتر از پنج‌درصد رسید و گردش نقدینگی باعث وجود سلف‌خری، دلالی و زندگی معیشتی کشاورزان شده است.

از همین رو، نمایندگان مجلس در قالب طرح انتزاع وظایف و اختیارات بخش کشاورزی، انتقال ریاست مجمع بانک کشاورزی به وزیر جهاد کشاورزی را با هدف توجه بیشتر به بخش کشاورزی به تصویب رساندند.

اما با اینکه قانون مزبور در میان نمایندگان مجلس موافقان زیادی دارد؛ اما محافل کارشناسی از ابتدای طرح آن در مجلس با آن مخالف بودند. در جهت‌گیری اولیه بهمنی، رییس بانک مرکزی به‌صورت شفاف و جداگانه مخالفت مطلق خود را با واگذاری این بانک و منفک‌شدن آن از بانک مرکزی اعلام کرد و توضیح داد که هرگونه واگذاری بانک‌های تخصصی به ایزوله شدن بانک‌ها و خارج شدن آنها از قواعد سیاست‌های پولی و مالی می‌انجامد. همان‌گونه که بهمنی نگرانی خود را از واگذاری سایر بانک‌های تخصصی به وزرای کابینه نیز اعلام کرد. منتقدان نیز معتقدند واگذاری بانک کشاورزی به وزارت جهادکشاورزی، این بانک را از سیستم بانکی خارج کرده و به یک صندوق مبدل می‌کند. منتقدان معتقدند با توجه به وظایف مختص به بانک‌ها و فعالیت‌ها در فضای بازار پولی این واگذاری نه‌تنها در راستای حمایت از بخش کشاورزی نیست، بلکه در آشفتگی بازار پولی موجود به‌عنوان شوک جدیدی می‌تواند عملا بانک کشاورزی را از دایره سیستم بانکی خارج کند.

اگرچه این طرح یک‌بار دیگر نیز در دولت‌های قبل مورد آزمون قرار گرفت و به دلیل نتایج ناموفق و به نوعی شکست در اجرای آن، مجددا از زیرمجموعه وزارتخانه‌ها خارج و به وزارت اقتصاد و دارایی ملحق شد، اما نمایندگان بی‌اعتنا به تجربه گذشته، این واگذاری را مورد تایید قرار دادند.

سلامت بانک وابسته به مدیریت وزارت اقتصاد است

احمد حاتمی‌یزد، مدیرعامل سابق بانک صادرات با بیان اینکه سلامت بانک‌ها در این است که زیر نظر وزارت اقتصاد و دارایی مدیریت شوند، به «شرق» می‌گوید: موضوع انتقال بانک‌های تخصصی به زیرمجموعه وزارتخانه‌ها، چندین سال قبل به تصویب رسید اما دو سال پیش این قانون لغو و اختیارات بانک‌ها را به مجمع عمومی دادند. وی توضیح می‌دهد: از نظر وزارتخانه‌ها انتقال بانک به زیرمجموعه آنها امری مثبت است زیرا منابع درآمدی جدیدی کسب می‌کنند و اختیارات جدیدی خواهند یافت. اما از نظر بانک‌ها این نقل و انتقالات اثر مثبتی ندارد. طبق قانون بانکداری اسلامی، بانک‌ها باید منابع مالی خود را در جاهای سودآور هزینه کنند اما با انتقال بانک‌ها به زیرمجموعه وزارتخانه‌های مختلف، این اصل رعایت نمی‌شود. حاتمی‌یزد خاطرنشان می‌کند: معمولا وزارتخانه‌ها از منابع بانکی برای پیشبرد اهداف سیاسی دولت یا سیاست‌های وزارتخانه مربوطه استفاده می‌کنند. حدود یک دهه قبل شورای‌عالی بانک‌ها که مرکب از وزرای مختلف از جمله وزیر اقتصاد بود، بر عملکرد بانک‌ها نظارت می‌کرد اما براساس نظر مدیران‌عامل بانک‌ها، این شورا منحل و اداره امور بانک‌ها به وزارت اقتصاد و دارایی سپرده شد.

بانک بنگاه مالی است نه صندوق

در مورد این الحاق پرسروصدا اظهارنظرهای کارشناسی بسیاری وجود دارد و نوک تیز انتقادها نیز به تداخل وظایف یک بانک با اهداف آن است. بانک کشاورزی قرار است در فضای تخصصی به فعالان بخش کشاورزی کمک کند تا مشکلات و چالش‌های این بخش را کاهش دهد. اما بانک بیش از آنکه «صندوقی» باشد برای رفع کم و کاست یک بخش خاص، «بنگاهی» است که تراز مالی داشته و صورت وضعیت حساب‌های جاری و درآمد و هزینه دارد. یک بنگاه اقتصادی وقتی عملکرد مناسبی خواهد داشت که نسبت منابع به مصارف را رعایت کند و هزینه‌ها را به گونه‌ای مدیریت کند که از درآمدها پیشی نگیرد. با این توصیف کارشناسان معتقدند الحاق بانک کشاورزی به وزارت جهادکشاورزی، مداخله مستقیم یک سازمان دولتی در وظایف پولی یک بنگاه اقتصادی است. عیسی کلانتری وزیر اسبق کشاورزی نیز از دیگر مخالفان این قانون مورد تصویب مجلس است. او معتقد است: با واگذاری اختیار تعیین روسای بانک‌ها به وزارتخانه‌ها، این مجموعه‌ها مفهوم بانکی خود را از دست داده و به یک صندوق تبدیل می‌شوند در نتیجه دیگر نظارتی بر فعالیت بانک‌هایی که از وزارت اقتصاد و دارایی جدا می‌شوند، وجود نخواهد داشت و ممکن است عواقب منفی این رفتار به مراتب بیشتر از اثرات مثبت آن باشد.

وی تاکید می‌کند: شاید برخی نمایندگان از وضعیت بخش کشاورزی گله داشته باشند اما رشد در بخش کشاورزی به این مفهوم نیست که حتما بانک کشاورزی از زیرمجموعه وزارت اقتصاد و دارایی جدا شود.

بانک کشاورزی در حال حاضر مجموعه‌ای با عملکرد خوب است

پرویز ساسان‌گهر، پیشکسوت عرصه بانکداری نیز با ذکر دلایلی، تصویب این قانون را اشتباه می‌خواند. به اعتقاد وی در حال حاضر بانک کشاورزی به مجموعه‌ای با عملکرد خوب تبدیل شده و به مقدار زیادی در جذب درآمدها توانسته با سایر بانک‌ها به‌راحتی رقابت کند. با این جابه‌جایی ممکن است امکانات فعلی که در مجموع ایجاد شده از بانک سلب شود. چون هیات مدیره را وزیر جهادکشاورزی تعیین خواهد کرد و در چنین شرایطی بانک کشاورزی به یک صندوق تبدیل می‌شود.

ساسان‌گهر اضافه می‌کند: بانک در قوانین پولی و مالی مفهوم خاصی داشته و با صندوق متفاوت است. بانک‌ها به‌واسطه وجوهی که در اختیار دارند همچنین منابعی که از بین مردم جمع‌آوری می‌کنند، می‌توانند منابع را به بخش کشاورزی اختصاص دهند. اما صندوق‌ها تسهیلات را بر اساس نظر وزارت جهادکشاورزی توزیع می‌کنند در نتیجه منابع مالی آنها را باید دولت تامین کند. اگر به هر دلیل طی یک سال دولت بودجه و منابع مالی در اختیار بانک قرار ندهد، بانک نیز قادر به ارایه خدمات به کشاورزان نخواهد بود.

سیاستگذاری‌ها یک‌کاسه شود

در کنار مخالفان اما موافقان نیز دلایلی برای ادعای خود دارند. رییس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی می‌گوید: معتقدم بانک کشاورزی، بانک تخصصی بخش کشاورزی است. در صورتی که سیاست‌های آن در یک وزارتخانه تخصصی اجرایی شود و در ساختار کشوری توسط وزیر جهاد کشاورزی اداره شود، می‌تواند عملکرد مثبت‌تری در بخش کشاورزی داشته باشد. عباس رجایی می‌افزاید: مهم‌ترین بخش اجرایی شدن سیاست‌ها در حوزه کشاورزی، پرداخت منابع مالی و تامین به‌موقع منابع اعتباری است که به‌نظر می‌رسد در صورت ارتباط تنگاتنگ سیاستگذاری در بخش کشاورزی و سیاستگذاری منابع مالی بتواند اثر بیشتری در بخش تولید داشته باشد. وی خاطرنشان می‌کند: سیاست‌های مالی و پولی نیز همزمان با انتقال ریاست مجمع به وزیر جهاد کشاورزی امکان اجرایی شدن داشته و می‌تواند از سیاست‌های مالی و مقررات بانک‌ها پیروی کند.

نقدینگی کشاورزی افزایش می‌یابد

ایرج ندیمی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس دیگر موافق این قانون با تاکید بر حضور وزرا در شورای پول و اعتبار می‌گوید: وزرای بانک‌های تخصصی می‌توانند با داشتن نقشی موثر در شورای پول و اعتبار، سیاست‌های اجرایی خود را با سیاست‌های مالی هماهنگ کنند و از آنجا با تعریف سیاست‌های پولی و همکاری با بانک مرکزی سیاست‌های مورد نظر خود را به مرحله اجرا درآورند. وی که تجربه حضور در مجلس و دولت را در کارنامه خود دارد، تاکید می‌کند: از سوی دیگر بانک کشاورزی و همه بانک‌های کشور به دلایل زیادی نظیر نداشتن سند، ضامن یا عدم پرداخت مطالبات گذشته از دادن تسهیلات اعتباری به کشاورزان خودداری می‌کنند و می‌توان گفت کشاورزان سهمی از اعتبارات مالی واریزشده به بانک‌ها ندارند.

بنابراین ۲۷درصد جمعیت ایران نتوانسته‌اند از منابع مالی لازم برخوردار شوند. وی می‌افزاید: در قالب طرح تمرکز و طرح انتزاع، تقویت بانک کشاورزی از طریق شورای پول و اعتبار یا واگذاری مجمع به وزیر جهادکشاورزی می‌تواند منجر به افزایش نقدینگی در بخش کشاورزی و تولید شود که مزایا و معایب این طرح در کمیسیون مشترک بررسی طرح انتزاع که با عضویت کمیسیون صنایع و معادن، اقتصاد و کشاورزی تشکیل شده است، در حال بررسی است.

گزارش ویژه اکونومیست از مدل سرمایه‌داری کشورهای اسکاندیناوی

ابرمدل جدید سرمایه‌داری: «میلتون فریدمن» در استکهلم

ترجمه: محمد آزاد: وقتی بحث اصلاح دولت به‌میان‌آید، کشورهای کوچک معمولا پیشتازند. در دهه هشتاد بریتانیا سردمدار بود، به‌لطف تاچریسم و خصوصی‌سازی. سنگاپور کوچک، درازمدتی مدل اصلی برای بسیاری از اصلاحگران بود. حالا کشورهای شمال اروپا[1] یحتمل همان نقش را برعهده دارند.

این امر تا اندازه‌ای به این دلیل است که چهار کشور اصلی اروپای شمالی؛ سوئد، دانمارک، نروژ و فنلاند، بسیار کارآمد هستند. اگر می‌شد شما، با درآمد و هوشی متوسط، در هرکجای دنیا دوباره زاده شوید، مطمئنا دوست داشتید در سرزمین «وایکینگ‌ها» به دنیا بیایید. کشورهای شمال، در جداول بزرگان جهان، از رقابت اقتصادی گرفته تا تامین‌اجتماعی و امید به‌زندگی، در همگی صدرنشین هستند. آنها، هم از مشکلات بن‌بست اقتصادی اروپای جنوبی جسته‌اند و هم از نابرابری افراطی حاکم بر آمریکا. نظریه‌پردازان توسعه مدتی است مدرنیزاسیون موفق را «دانمارکی‌شدن» می‌نامند. حالا سرزمین‌هایی که زمانی مترادف لوازم خانگی «خودت درستش کن»[2] و «آبا»[3] بود، حتی به بهشت فرهنگی نیز بدل شده است: سرزمینِ «کشتار» و «اَنگری‌بِردز»[4].

گزارش ویژه این هفته ما، تشریح می‌کند که بخشی از این موفقیت‌ها، محصول بخت خوش شمالی‌ها از نظر زمانی است: کشورهای شمال اروپا هوشمندانه بحران بدهی‌های خود در دهه ۹۰ را مدیریت کردند. اما دلیل دوم چرایی محبوبیت مدل کشورهای شمال جذاب‌تر است. برای سیاستمداران گرداگرد جهان - خصوصا غرب تا بن مقروض- این کشورها دستورالعملی برای اصلاح حوزه عمومی پیش‌رو می‌گذارند که دولت را بسیار کارآمدتر و پاسخگوتر می‌کند.

از پی‌پی جوراب دراز تا مدارس خصوصی[5]

ایده دولت حداقلی کشورهای شمال اروپا، هم برای چپگراهای فرانسوی که رویای دولت‌های سوسیالیست اسکاندیناوی را در سر داشتند، هم برای محافظه‌کاران آمریکایی که ترس داشتند باراک اوباما آمریکا را «سوسیدیزه» خواهد کرد، شوک‌آور است.

این رویا و آن ترس حالا هر دو از رده خارج‌اند. در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ کشورهای شمال در حقیقت، کشورهای «مالیات‌بگیر و خرج‌کن» بودند. هزینه‌های عمومی سوئد در سال ۱۹۹۳ به ۶۷درصد تولید ناخالص داخلی رسید. آستریدلیندگرن، خالق پی‌پی جوراب‌دراز، مجبور بود صددرصد درآمدش را مالیات بپردازد. اما «مالیات بگیر و خرج‌کن» کار نکرد: سوئد از مقام چهارمین کشور ثروتمند جهان در سال ۱۹۷۰، در سال ۱۹۹۳ به رتبه چهاردهم نزول درجه کرد.

از آن زمان کشورهای شمال مسیر خود را تغییر دادند، آن‌هم به راست. سهم دولت از تولید ناخالص داخلی در سوئد که به زیر ۱۸درصد رسیده از فرانسه پایین‌تر است و به‌زودی از بریتانیا هم پایین‌تر خواهد رفت. مالیات‌ها برچیده شده‌اند: مالیات شرکت‌های بزرگ ۲۲درصد، بسیار پایین‌تر از آمریکا. درحالی‌که آقای اوباما و کنگره بر سر اصلاح نظام‌مالیاتی جدل می‌کنند، سوئد نظام تامین‌اجتماعی خود را اصلاح کرده است. کسر بودجه سوئد ۰/۳درصد مجموع تولید ناخالص داخلی است، آمریکا هفت‌درصد.

کشورهای شمال اروپا درباره خدمات عمومی نیز همین‌گونه عملگرایانه رفتار کرده‌اند. تا هنگامی که خدمات عمومی به‌راه است، دولت را خیالی نیست چه‌کسی فراهمش می‌کند. دانمارک و نروژ به بنگاه‌های خصوصی اجازه داده‌اند بیمارستان‌های عمومی تاسیس کنند. سوئد اکنون دارای نظامی جامع از مدارس انتفاعی خصوصی است که با مدارس عمومی در رقابت هستند. در مقام انتخاب، میلتون فریدمن، اکنون استکهلم را خانه خود خواهد دانست نه واشنگتن دی‌سی را.

همگی سیاستمداران غربی مدعی ارتقای شفافیت و فناوری هستند. اما حالا کشورهای شمال در این ادعا از همه موجه‌ترند. عملکرد همه مدارس و بیمارستان‌ها ارزیابی می‌شود. دولت‌ها باید در نور خیره کننده روز عمل کنند: سوئد به هرکسی اجازه دسترسی به اسناد رسمی را می‌دهد. اگر سیاستمداران از دوچرخه‌هایشان پایین بیایند و لیموزین سوار شوند، بدوبیراه نثارشان خواهد شد. خانه «اسکایپ» و «اسپاتیفای»، نیز پیشتاز دولت الکترونیک است: می‌توان مالیات‌ها را پیامکی پرداخت کرد.

این شرایط را می‌توان تاچریسم ارتقایافته تعبیر کرد، اما کشورهای شمال برای چپ‌های پیشرو[6] نیز پیشنهادهایی دارد که از ترکیب سرمایه‌داری رقابتی با دولت حداکثری زاده شده است: این کشورها ۳۰درصد نیروی کار خود را در بخش عمومی استخدام می‌کنند. قیاس کنید با میانگین ۱۵درصدی OECD.[7] این کشورها، تجار گردن‌کلفتی هستند که حتی تسلیم وسوسه دخالت در بازار، حتی برای حمایت از بزرگ‌ترین شرکت‌های نمادین خود نیز نمی‌شوند: شرکت Saab سوئد ورشکست شد و ولوو اکنون در تملیک «گیلی» چین است. اما این کشورها به دور هم نظر دارند-خب البته از کسی پنهان نیست، به پشتوانه ثروت سلطنتی ۶۰۰ میلیاردی نروژ- و درپی یافتن شیوه‌هایی برای تعدیل اثرات خشن‌تر سرمایه‌داری هستند. برای نمونه، دانمارک نظامی دارد که دست کارفرماها را برای اخراج مردم بازتر کرده است اما در عین‌حال برای بیکاران حمایت و آموزش فراهم می‌کند و فنلاند شبکه‌های سرمایه‌گذاری مشترک ترتیب داده است.

نیمه تاریک ماه

مدل جدید کشورهای شمال اروپا بی‌نقص نیست. نسبت هزینه‌های عمومی از تولید ناخالص داخلی در این کشورها همچنان بالاتر از چیزی است که این مجله را خوش بیاید، یا در واقع بالاتر از چیزی است که پایدار بماند. سطح مالیات‌ها هنوز صاحبان شرکت‌ها را به خروج از کشور ترغیب می‌کند: لندن لبالب از نخبگان جوان سوئدی است. خیل عظیمی از مردم-خصوصا مهاجران- از مزایای دولتی سوءاستفاده می‌کنند. فشاری که موجب شد این دولت‌ها هزینه‌های خود را کاهش دهند، مثلا رقابت بین‌المللی، به تغییرات بیشتر نیز خواهد انجامید. کشورهای شمال اروپا در قیاس با سنگاپور تورم زده‌اند و به‌حد کافی بر ابزار سودآزمایی تمرکز نکرده‌اند.

در هر صورت، حتی کشورها بیشتر باید به تجربه کشورهای شمال اروپا نظر کنند. کشورهای غربی، محدودیت‌های دولت حداکثری را درخواهند یافت، چنان‌که سوئد دریافت. آنگلا مرکل نگران این مساله است که هفت‌درصد مردم جهان در اتحادیه اروپا ساکن هستند و هزینه‌های اجتماعی اتحادیه اروپا نیمی از کل هزینه‌های عمومی کل جهان است؛ یک راه‌حل پیشنهادی به خانم مرکل، شیوه کشورهای شمال است؛ و کشورهای آسیایی که در پی دولت رفاه هستند هم می‌توانند به شمال نظر کنند: مثال نروژ یک راه پیش‌روی‌چینی‌هاست.

درس مهمی که می‌توان از کشورهای شمال آموخت نه تئوریک که عملی[8] است. دولت محبوب است، نه چون بزرگ است، چون کارآمد است. یک سوئدی مالیات خود را با تمایلی خیلی بیشتر از یک کالیفرنیایی می‌پردازد، چراکه در عوض مدارس خوب و بیمه مجانی دریافت می‌کند. کشورهای شمال اصلاحاتی عمیق انجام داده‌اند و اتحادیه‌ها و لابی‌های تجاری را پشت‌سر گذاشته‌اند. دلیل همین‌جاست. می‌توان مکانیزم‌های بازار را به دولت رفاهی تزریق کرد تا کارآمدی‌اش بیشتر شود. می‌توان برنامه‌های تامین اجتماعی را به بنیادهایی سالم سپرد تا نسل‌های آینده به گدایی وادار نشوند. اما باید برای ریشه‌کنی فساد اراده محکم داشته باشید و برای ترک راست‌کیشی نزار چپ و راست جسارت و به استقبال ایده‌های سیاسی خوب در سپهر سیاست بروید. جهان در سال‌های پیش‌رو مدل کشورهای شمال را مطالعه خواهد کرد.

پانوشت:----------

۱- Nordic Countries

۲- DIY: Do it Yourself Furniture: لوازم خانگی، احتمالا مثل ایکیای سوئد.

۳- Abba: گروه موسیقی پاپ سوئدی.

۴- The Killing and Angry Birds: دو بازی ویدئویی بسیار محبوب.

۵- Pippi Long stocking: یکی از شخصیت‌های داستان‌های آستیرید لیندگرن، نویسنده کودکان سوئدی.

۶- Progressive Left

۷- The Organization for Economic Co-operation and Development: نهاد اقتصادی بین‌المللی، تاسیس ۱۹۶۱، متشکل از ۳۴ کشور برای ارایه مشاوره به کشورها جهت تسهیل و تقویت تجارت جهانی.

۸- Practical

اخبار انرژی

قرارداد اولیه گازی ایران-عراق امضا شد

● **مهر:** معاون وزیر نفت همچنین از امضای قرارداد اولیه صادرات گاز ایران با وزارت نیروی عراق خبر داد و افزود: بر اساس این توافق دوجانبه گاز ایران باید تا تابستان سال آینده به عراق صادر شود. این مقام مسوول با یادآوری اینکه قرار است گاز صادراتی ایران به عراق از منطقه ایلام به دو نیروگاه برق المنصوره و بغداد انتقال داده شود، اظهار کرد: در فاز اول روزانه ۲۰ و در نهایت تا ۲۵میلیون مترمکعب گاز به عراق صادر خواهد شد. این عضو هیات مدیره شرکت گاز در پاسخ به پرسش مهر مبنی بر منبع تامین گاز مورد نیاز عراق، توضیح داد: علاوه بر برخی از میادین گازی در غرب کشور، امکان انتقال گاز فازهای پارس جنوبی به این کشور همسایه وجود دارد. وی همچنین از آغاز ساخت خط لوله گاز مشترک ایران و عراق در خاک دو کشور خبر داد و یادآور شد: گاز ایران از طریق یک خط لوله ۴۲ اینچی منشعب از خط لوله ششم سراسری وارد خاک عراق خواهد شد. اوجی با اعلام اینکه در ساخت این خط لوله ۲۷۰کیلومتری انتقال گاز از ظرفیت پیمانکاران و سازندگان ایرانی استفاده حداکثری شده است، خاطرنشان کرد: از سوی دیگر عراق هم به منظور شتاب بخشیدن به ساخت این خط لوله در خاک خود خواستار مشارکت پیمانکاران توانمند ایرانی و معرفی آنها از سوی شرکت گاز شده‌اند.

تعهد ۳ هفته‌ای صدرا برای بازیابی جکت غرق شده پارس جنوبی

● **مهر:** سرپرست جدید شرکت نفت و گاز پارس با تشریح آخرین وضعیت جکت غرق شده فاز ۱۳ پارس جنوبی در عمق ۸۰ متری آب‌های خلیج‌فارس، اعلام کرد: شرکت صدرا متعهد شده تا سه هفته آینده این سازه گازی را از آب دریا بیرون بکشد. محمدرضا زهیری در جمع خبرنگاران درباره آخرین وضعیت بازیابی جکت یک‌هزارو۸۵۰ تنی غرق شده فاز ۱۳ پارس جنوبی در عمق ۸۰متری آب‌های خلیج‌فارس، گفت: به دلیل شرایط بد آب و هوایی در خلیج‌فارس عملیات اجرایی بازیابی این سازه با تاخیر آغاز شده است. سرپرست جدید شرکت نفت و گاز پارس در پاسخ به این سوال که دلیل این اتفاق عدم رعایت موارد ایمنی (HSE) بوده است؟ تصریح کرد: گزارش مدیریت HSE را مطالعه کرده‌ام و هیچ‌گونه مشکلی در این زمینه وجود نداشته است. این مقام مسوول درخصوص وضعیت جکت غرق شده فاز ۱۳ در آب‌های خلیج‌فارس اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود مراحل مقدماتی و مهندسی استخراج جکت فاز ۱۳ پارس جنوبی تا پایان هفته آینده ادامه داشته باشد. سرپرست جدید شرکت نفت و گاز پارس تاکید کرد: هنگام غرق شدن جکت ۳۳ نفر روی سکو حضور داشتند که خوشبختانه هیچ‌کدام آسیبی ندیدند که این مساله نشان‌دهنده رعایت نکات امنیتی در این عملیات است. وی با اشاره بر اینکه در حال حاضر واحدهای مختلف فاز ۱۲ پارس جنوبی یکی پس از دیگری در سرویس قرار می‌گیرند، بیان کرد: پیش‌بینی می‌شود مشعل گاز فاز ۱۲ پارس جنوبی تا پایان اسفند روشن شود.

اذعان قلعه‌بانی به تاخیر در پروژه‌های ۳۵ماهه پارس جنوبی

● **ایرنا:** مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در حاشیه نهمین نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش با اشاره بر پیشرفت مناسب توسعه فازهای پارس جنوبی تاکید کرد: تا آخر سال جاری، بخشی از فازهای ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی به بهره‌برداری خواهد رسید. به گفته وی، طی ماه‌های اخیر پیشرفت‌های خوبی در توسعه میدان گازی پارس جنوبی صورت گرفته است. معاون وزیرنفت با تاکید بر اینکه در سال جاری محدودیت‌های مالی وجود داشته، متذکر شد: با وجود این، جذب سرمایه در پارس جنوبی تا پایان سال به ۱۷میلیارددلار می‌رسد. وی در پاسخ به این سوال که آیا فازهای پارس جنوبی ۳۵ ماهه به بهره‌برداری خواهد رسید؟ تصریح کرد: طبیعتا به دلیل مشکلات در تامین تدارکات و اجرا، زمان توسعه فازهای پارس جنوبی بیشتر خواهد شد. وی درعین حال با بیان اینکه در گذشته فازهای پارس جنوبی ۴۰ تا ۴۸ ماهه به بهره‌برداری می‌رسیدند، تاکید کرد: با این حال، بخشی از فازهای وعده شده در مدت ۳۵ ماه به بهره‌برداری خواهند رسید. مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران در مورد طرح توسعه میدان فروز B و اجرای این پروژه توسط مپنا گفت: اکنون MDP (طرح توسعه جامع) این میدان تهیه شده است. قلعه‌بانی همچنین از صادرات ۱۱۰میلیارددلاری نفت کشور در سال گذشته خبر داد.

بریده اخبار

- **ایرنا: معاون مهندسی قرارگاه خاتم‌الاوصیا گفت: بر اساس طرح توسعه فازهای ۲ و ۳ میدان گازی کیش روزانه دومیلیارد فوت مکعب گاز در قالب دو فاز استاندارد از این میدان برداشت خواهد شد.**
- **ایسنا: بهای نفت برنت روز پنجشنبه به بالاترین سطح خود طی پنج ماه اخیر رسید.**
- **ایرنا: چهار کشور شریک در تلاش برای یافتن مجری که بتواند پروژه خط لوله گاز ۹میلیارددلاری تاپی (TAPI) را بسازد تصمیم گرفتند نهادی را تاسیس کنند.**
- **شانا: مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: جمهوری اسلامی ایران در حال ارایه پیشنهاد برای تشکیل مجمع صادرکنندگان پتروشیمی است.**